

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 186 szám, Falcione-féle ház.
Kiadóhivatal
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felölős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Naptartók: Égés, ára 8 kor.; Faisza 4 kor.; Egy negyedévre 2 kor.
Közvetlen utamon vasárnap és esküvőnapon.

Latinovits Pál a belügyi kérdésekről.

Latinovits Pál megyénk iluzstris országgyűlési képviselője február 15-én nagyhatással beszélt a belügyi lárcza kérdéseiről a képviselő házban. Széll Kálmán miniszterelnök az elsők között gratulált neki velős és alapos államférfii beszédekhez.

E nagyhatású beszédet, a képviselőház gyorsiratja feljegyzéséi nyomán, az utána következő szónokoknak: Holló Lajosnak e beszédre vonatkozó megjegyzéseivel együtt szóról szóra a következőkben idézzük:

T. ház! Azt hiszem, mindannyian (Halljuk halljuk,) kik Magyarország közigazgatási és belügyi adminisztrációját figyelemmel kísérik, elismerjük azt, hogy abban haladást és örvendetes haladást tapasztalhatunk. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Azonban úgy vélem, hogy az igazi szabadelvűség nemcsak abban rejlik, ha a haladást konstatáljuk, hanem abban is, ha felhívjuk a t. ház az igen t. miniszter ur figyelmét mind azon hiányok pótlására és bajok orvoslására, amelyek adminisztrációnk egyes ágazatainál tapasztalhatók. (Helyeslés jobbfelől.)

Az egyik legelső és legfontosabb kérdés, mely megoldásra vár, közigazgatási tisztviselőink fizetésének és helyzetének javítása. (Igaz! Ugy van!) Ha összehasonlítjuk közigazgatási tisztviselőink sanyarn sorsát és fizetését, azon óriási munkahalmazzal, melyet évről-évre mindig nagyobb mértékben tesznek vállalkra; akkor arra az eredményre jutunk, hogy közigazgatási tisztviselőink helyzetén javítani kell és közigazgatási tisztviselőink fizetésének felemelése oly kérdés, melyet már nem lehet elodázni. (Helyeslés jobbfelől.) Mert nézzük csak, kik voltak hajdan a mi közigazgatási tisztviselőink és kik azok jelenleg? Ezelőtt 3 évtizeddelis közép-nemességünk sorából kerültek ki a megye köztisztviselői, akik tekintélyes magán vagyonnal rendelkezvén, a vármegyei tisztségeket és hivatalokat csak nobilitati officiumnak tekintették és a fizetésre nem igen reflektáltak. (Ugy van! jobbfelől.) Ma azonban a helyzet lényegesen megváltozott. Sajnosan kell constatalunk, hogy közép-nemességünk nagy része tönkrement, hogy a vármegyei tisztségek megszűntek nobilitati officiumok lenni és ma a megyei tisztviselő,

aki szolgál, rá van utalva fizetésére. Már pedig ez a fizetés oly csekély, hogy majdnem el lehet róla mondani, meghalni sok, megélni kevés. (Ugy van! a jobboldalon.) Nem mondom, hogy a fizetés emelés legyen valami tulmagas, de legyen legalább arányosítva a bírói kar fizetésével.

Kubik Béla: A katonákéval!

Latinovits Pál: Vagy nem bánom, a katonatisztek fizetésével. Ha ezt nem engedné meg pénzügyi helyzetünk, legalább hozzuk be az ötödéves pótlékokat, mint a tanároknál, mert abban a visztség helyzetben vagyunk, hogy főszoigabírói vagy árvaszéki ülnök fizetése egy marad akár 25, akár pedig 5 évig szolgál egy és ugyanabban állásban. Én t. ház abban a nézetben vagyok és azt hiszem, ezt a t. ház tagjai is osztani fogják, hogy igazán jó közigazgatási adminisztrációt csak úgy lehet képezni, ha a tisztviselőknak nem kell anyagi gondokkal küzdenie. (Élénk helyeslés jobbról.)

Most áttérek egy nem kevésbé fontos és égető reformra szoruló ügyre: a szegényügyre. (Halljuk! Halljuk!) A legjobb emberbaráti és keresztényi elv, melyet minden vallásfelekezet oszt és követ; segítük szegény, munkaképtelen embertársainkat. De ha e szép elvet egyes törvényhatóságok követik is, sajnosan kell konstatalnunk, hogy ez meglehetősen mostoha elbánásban részesül, legtöbb törvényhatóságban, sőt még az állam részéről is. Szegényház alig van egy-kettő az országban; melyek pedig létesítettek azok nem úgy gondoskodnak a szegényekről, mint a hogy azoknak ez feladatuk volna. Hiszen ha nem is vagyunk a világ leggazdagabb nemzete, de e kérdést egy kis jóakarattal és áldozatkészséggel rendezni lehetne. Vannak itt egyes dícséretreméltó példák és kivételek. Egyet fől is említek a t. ház engedelmével. Ott van pl. az alldön Baja városa. Ez az aránylag nem is gazdag város gyönyörűen rendezte a maga szegény ügyét. Kivetett 3 perzent szegény adót, azon fölépítette a szegényházat, a hol a város összes munkaképtelen szegényei lakást, ruházatot és teljes ellátást kapnak. (Helyeslés) sőt az u. n. vándorkoldusok is három napi ellátásban részesülnek, úgy hogy ma Baján nem lehet koldust látni. Ha tehát ez a derék hazafias érdenekben gazdag, alldödi magyar város így rendezhette a szegényügyet; miért ne lehetne felállítani a főszoigabírói székhelyeken kerületi szegényházat, ahol a kerület összes szegényei úgy mint Baján, teljes ellátást kapnának? (Tetszés a jobbfelől.) Ha van adó, melyet

mindenki szívesen fizetne meg; ez volna az, mert ma aránylag többet adunk a koldusnak alamizsnának, azzal a külömbéssel, hogy annak legnagyobb része a pálinkásboltba vándorol és a nyomorom még sincs segítve. (Ugy van! jobbfelől.)

Méltóztassanak elhinni a törvényhozás és miniszterium, amely ezt az égető reformra szoruló kérdést rendezni tudná, maradandó emléket szerezne magának hazánk lakosságánál. (Ugy van! jobbfelől.)

Ami a közegészségügyet illeti, örömmel constatolom, hogy a fővárosban, ezen a téren igen szép haladás észlelhető, valamint a vidék egyes nagyobb városaiban is; azonban, ami községi közegészségügyet illeti, itt nagyon sok a tennivaló. Halljuk! Halljuk! Községi orvosi karunk ma is oly fizetésben részesül, mint hajdan a borbélyokból lett sebészek, kik Magyarország közegészségügyét nagyon sokáig intézték, úgy, hogy igazán csodálni lehet hogy embert még mindig lehet kapni erre a keveset jövedelmező hivatalra.

Járány kórházaink a vidéken nagyon kevés számban vannak; gyermekkórházakban óriási a hiány. Igen gyakran észlelhetjük, hogy egyes községekben, ha a gyermekek közt járányos betegség üt ki az egészséges gyermekek a betegekkel egy szobában vannak. Ki van ugyan adva a szigorú miniszteri rendelet, hogy el kell őket különíteni, de kérdés: hová? (Ugy van! jobbfelől.) Járánykórház, gyermekkórház a községben nincs, a legtöbb szegény embernek egy szobája van, s ha télviz idején, mikor a járányok uralkodnak, egészséges gyermekét az istállóba, vagy az utczára nem akarja valaki kiténi, kénytelen a beteggel egy szobába tartani. Ezért a járánykórházak, különösen a gyermekkórházak felállítását melegen ajánlom a miniszter ur figyelmébe. (Helyeslés.)

Kubik Béla: De a kvóta előtt. (Halljuk! Halljuk!)

Latinovits Pál: Engedelmet, ezek oly égető kérdések, melyek sürgős reformra szorulnak, különben köszönöm a szíves közbeszólást. (Derültség.)

Áttérek most egy nem kevésbé fontos ügyre, amely szintén reformra szorul és ez a szűnyű. (Halljuk! Halljuk.) Ami a magyar Nemzeti Színházról illeti, nagyon szívesen elismerem; hogy magas művészeti niveauon áll, valamint az Operaház is a multakhoz ha-onlitva. Méltóztassék ezt jól megjegyezni, lényegesen javultak az állapotok. (Egy hang a szélsőoldalon: Nagy a visszaesés!) Egyes kérdésektől el lehet tekinteni, de a multakhoz képest

jobb! — 4 méter — postabot és valamennyesen szálltva. Mutak kiválasztásra, nemkülönbön fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint. —

Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik!

HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben Cs. és kir. udvari szállító.

Selyem-Blousok

2 ft
40
krtól

általában javultak a viszonyok, mert az előtt meglehetősen desolált állapotok voltak.

A mi a vidéki színészetet illeti, nagyon sok a tenivaló. Konstatálom, hogy a vidéki színészetet színészkonferenciák útján reformálni nem lehet. Nézzük csak miből is áll a színészkonferencia? Összejön Budapestre vagy 36 vidéki színtársulat küldöttsége és e küldöttségek itt azután oly jeleneteket provokálnak, a minők legközelebb az osztrák parlamentben folytak le. Az ülés személyeskedéssel kezdődik; torzalkodással, gyanúsítással folytatódik s mikor végre az elnök nagynehezen lecsillapítja a kedélyeket, kifogytak az időből és a türelemből és azt határozzák, hogy majd máskor határoznak. (Derűtlenség.) Így megy ez kevés kivétellel évről-évre s ennek a huzavonának a vidéki színházakat látogató közönség issza meg a levét, mert egy pár nevesebb színtársulatot kivéve, mint a kolozsvári színtársulat, továbbá Krecsányi kitűnő szegedi színtársulatát, a Makóét s meg egy-kettőt, a vidéki színművészetet meglehetősen gyenge lábon áll. Hozzájárul ehhez, hogy a vidéki jobb művészi erőket a fővárosban rohamosan szaporodó színházak mind magukhoz ragadják. Színész iskolák, hol magukat erre a pályára kiképezni akarók képzésben részesülnek, nincsenek. Ezért nagyon szükségesnek tartanám, hogy ha a vidék egyike nagyobb városában, a budapesti állami színi képzés mintájára színi tenodát létesítsenek.

Zichy Aladár gróf: Előbb szegényházakat!

Latinvits Pál: Azt előbb már mondtam, hogy a szegényügyi rendezést tartom a legelőtérre kérdésnek. Egyébként köszönöm a közbeszólást. (Derűtlenség.) A mi pedig a vidéki színészetet illeti, rendkívül szükségesnek tartanám, hogy a vidéki színgazgatók és színészeknek segélyezésére átné 56.000 korona állami szubvenzió legalább 200.000 koronára egészítsék ki, mert az az 56.000 korona rendkívül kevés. Továbbá akkor azok a színgazgatók, a kik ezen szubvenzióban részesülnek, a kormány által kinevezett színi felügyelők hatásköre alá helyeztetnének, a kik nem engednék meg, hogy holmiféle izléstelen erkölcselen orfeumokba való darabok által rontassék a vidéki közönség művelése. (Igaz! ugy van.)

Továbbá rendkívül szükségesnek tartanám, hogy az egyes nemzeti városokban, Zomborban, Újvidéken, Fehértimonon, Verseczen, Brassóban, Nagyszomban, a vidék legkitűnőbb színtársulatai működjenek tekintélyes állami szubvenzió mellett, de azoknak kötelességévé tétessék, hogy ezen városokban hazafias irányú a magyar nemzet dicső történelméből vett darabokat vegyenek fel műsoraikba, mert ezek igen nagy nemzeti missiót teljesítenek. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Egy szóval a vidéki színészet terén nagyon sok a tenivaló és annak reformálásával egyszer már alaposan kellene foglalkozni.

A m. kir. csendőrség működésére nézve kétségkívül elismerem, hogy annak a közbiztonság helyreállítása körül nagy érdemei vannak; azonban itt is szükségesnek tartanám a csendőrség létszámának felemelést, azonkívül azt, hogy az Alföldön nagy számban levő gyalogsági őrsök, lovasőrsökké alakíttassanak át, mert azok az egyes nagyobb rónások és puszták bejárására alkalmasabbak.

A budapesti államrendőrség működését összehasonlítva azt az elmúlt évtizedek meglehetősen desolált állapotaival, határozott javulást kell konstatálnom. Azonban, tekintettel arra, hogy Budapest rohamosan fejlődő világváros s mint minden ilyen rohamosan fejlődő világvárost, a nemzetközi és vidéki betörő tolvajbandák, valamint a Catilinárius egzisztenciák olyan szívességgel szeretik fölkeresni, és hogy az azok ellenőrzésére leginkább hivatott titkos

rendőrség létszáma mindössze száz főből áll, szükségesnek tartanám a titkos rendőrség létszámának felemelését is. (Helyeslés.) Azonkívül szükségesnek tartanám a vármegyékben a községi rendőrség behozatálát, a mint az már Bács-Bodrogh-megyében létesítették is, a mit e tekintetben példa gyanánt merek felállítani. Ezen vármegyében, a hol ezelőtt másfél évtizeddel brizony még meglehetősen gyenge lábon állottak a közbiztonsági viszonyok, ma már példászerűt rend uralkodik, a mit körülbelül 1000 főből álló, katonailag szervezett egyenruházott és fegyverzett községi rendőrségnek köszönhetünk, a mely semmivel sem kerül többre, mint az azelőtti szomorú emlékü felelős őrsök. A községi rendőrség behozatála óta az egész vármegyében a közbiztonság mintaszerűt, és hogy ha ez így volna az egész országban szervezve, akkor az egész ország közbiztonsága sommi kívánni valót sem hagyhatna fenn.

Ezek előrebocsátása után meg lévén győződve, hogy ezeket a hiányokat az igen t. miniszter-elnök ur pótolni fogja, a t. ház szíves figyelmét megköszönve, a költségvetést általánosságban elfogadom. (Élénk éljenzés a jobboldalon. A szónokot minden oldalról számosan üdvözlék.)

Major Ferenc jegyző: Holló Lajos!

Holló Lajos: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Részemről kizárólag a közigazgatási reformunkat előkészítésével szándékozom foglalkozni és azt az irányzatot óhajtom kissé megvilágítani, a melyet ezen munkálatok előkészítésénél egy a jelenlegi, mint az eddigi kormányok követték.

Az előttem szólt t. képviselőtársamnak mégis tartozom azzal a kijelentéssel, hogy az ő általa felhozott igen kedves és amabilis dolgok, rokonszenvre és visszhangra találtak a háznak minden oldalán. (Ugy van! a sz. felsőbaloldalon.) Csak az a sajtáság, hogy a midőn, ó pl. a tisztviselők fizetésének emelését kívánja, — a mint ezt kívánták már ebben a házban nagyon sokszor és nagyon sok éven keresztül, — ez a kívánság nem megy teljesedésbe; ellenben az a kívánság, a mely ebben a házban soha kifejezést nem nyert, a katonatisztek fizetésének felemelése, tényleg megvalósult. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Nem annyira a mi óhajtásaink és még nem is a tudoladon ülő t. képviselőtársain óhajtásai azok, a melyek teljesedésbe mennek, hanem azok a kívánságok, a melyek az országgal szemben bizonyára nem annyira elsőrangúak, mint pl. a szegényügy rendezése és a tisztviselők fizetésének emelése. Hogy tehát nem azok a kívánságok nyerne kifejezést, a melyeket t. képviselőtársam említett fel; ez a mi kényszerhelyzetünkben folyik, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Az első esküdtbíróági főtárgyalás.

Tegnap folyt le Zomborban az első esküdt bíróági főtárgyalás, lélekemelő méltósággal. A végtárgyalási terem zsufoltság megtelt közönséggel. Ott volt az egész zombori jogászvilág, Zombor összes társadalmi előkelőségei. A padokban hölgyek is foglaltak helyet.

A főtárgyaláson Gozsdu Elek kir. törvényszéki elnök elnökölt bámulatra méltó szakavatottsággal és alapossággal. Meglepetés számba ment, hogy az első esküdtbíróági főtárgyalást mily körültekintéssel és tudással vezette.

Mielőtt a bűnpör tárgyalását megkezdték volna, Gozsdu Elek kir. törvényszéki elnök a következő pompás beszéddel üdvözölte a jelen volíkat:

Igen tisztelt esküdt urak!

Az igazságszolgáltatás magasztos munkája előtt, üdvözlöm önöket, tisztelt esküdt uraim! A zombori kir. tszék területén ma először lettek önök a bírói hatalom részesei, az által hogy a törvényhozás az önök tisztja jellemére, tisztja lelkiismereteire bízta a bírói legfontosabb részét, a bűnösség kérdését.

Nagy és nehéz feladat vár önökre, tisztelt esküdt uraim minden alkalommal, a midőn a megsértett jogrend a törvényes igazság fölmerését követeli önöktől — és nagyobb és nehezebb feladat vár önökre minden alkalommal, ha az államhatalom által önök elé állított is a felajánlott bizonyítékok alapján bűnösnek tartott ember, a maga ártatlansága tudatában önöktől igazságot kér.

Az élet szövénvényei annyira kuszáltak és az ember a legegyszerűbb ember lelke annyira komplikált, hogy a szabadnak és függetlennek állított akarata megnyilvánulását, ha az a büntető törvénybe iktatott jogrendet sértette meg, a bíró nem csak az ítélő képességével, de vele született jog erkölcsi ösztönével mérlegeli.

Ez a jog erkölcsi ösztön képezi az önök lelkiismeretének az alapját és ezt világítja meg a tisztja, az éret, a higgadt és minden szenvedélyektől mentes nyugodt ész, — és ezt melegíti, ezt teszi megbízhatóvá az emberszeretet nemese érzete. A megsértett jogrendet és az ártatlanságnak egyenlő igényei vannak az igazságra. Az önök lelkiismeretére van bízva, hogy megállapítsák melyik részen van az emberileg fölmerhető igazság.

E kérdés eldöntéséhez a jog erkölcsi ösztönön alakuló lelkiismereten az ész és az emberszereten kívül még egy kiváló képesség kívánatik — és ez a férfias öntudatos bátorság.

E férfias bátorság meg fogja önökkel éreztetni, így itéletük kimondásánál nem szabad másra mint a saját lelkük hangjára hallgatni, hogy önök mint bírák itéletükért nem tartoznak ezen a földön senkinek sem felelőséggel, mert az, a mit önök törvényes formában és tévedések nélkül kimondanak, tiszteletet követel és tiszteletben részesül is a törvény erejénél fogva.

Legyen az önök bírói munkáján áldás, kísérje az önök bírói munkáját az igazság diadala, valahányszor önök elé járul és itéletüket kéri!

Az igazságszolgáltatás magasztos munkája előtt még egyszer üdvözlöm önöket tisztelt esküdt uraim!

Utána a vádhatóság képviselője dr. Atányi József kir. ügyész szolt. Gyönyörű beszéde ez:

Nagyságos elnök Úr!

Tekintetes kir. Törvényszék,

mint Esküdtbíróaság!

Mélyen Tisztelt Esküdt Uraim!

Nemzetünk alkotmány és jogtörténelmében az esküdtbíróaság intézményének életbe léptetése határkövet fogja képezni egy új korszaknak, s minden esetre irányjelzőjét, az ezen intézménnyel együtt beköszöntött huszadik évszázadnak.

Irányjelzőjét — mondom; mert alkotmányjogi szempontból mit jelent ezen intézmény behozatala?

Nem kevesebbet, mint annak a ténynek az elismerését, hogy népünk megérett mindama nagyfontosságú polgárjogi gyakorlására, a melyek egy alkotmányos kormányzott állam szabad polgárai részére biztosítottak.

S nem kevesebbet, mint a törvényhozás faktorai részéről kifejezett ama kiváló bizalmat, hogy ember legfőbb érdekei: az élet, egyéni szabadság és becsület, — valamint az ezekkel szorosan össze függő vagyoni és családi viszonyok feletti döntést, melyet ez ideig Magyarország bírói kara, tekintélyének élettapasztalásának

és szakértelmének teljes latba vetésével hivatásszerűleg gyakorolt-e hon közönségszolgálatának józan ítélő képességére, szigorú becsületérzetére és körültekintő lelkiismeretére nyugodtan rá lehet bízni és e hon polgárai ama bizalomnak méltó letéteményesei lesznek.

Ez a bizalom emelte önöket, t. esküdt uraim Magyarországi bírái mellé és illette önöket azoknak díszes bírói székebe.

Ezzel a bizalommal üdvözölöm én is mint az állam közérdekének képviselője és az állami jogrend egyik hivatott öre önöket t. esküdt urak s ily minőségemben ezen ünnepélyes mozzanatnál, mielőtt önök a büntető igazságszolgáltatás gyakorlásában nehézzé, de a polgár érények legszebb jutalmával a köztisztlettel kísért pályafutásokat megkezdendők, — még csak néhány szót kívánok önökhöz intézni.

Midőn az állambizalom a személy, — és vagyonbiztonság, sőt az állambizalom legfőbb személyesítője s maga az állam léte és biztonsága ellen intézett legveszélyesebb jellegű támadások feletti bíraskodási az önök kezébe tette le, bizást remélnie kellett az önök bölcseségétől, hogy önök felismerve ama támadásoknak nem csak az egyesek, hanem az állampolgárok egyetemének legfőbb veszélyeztető jellegét, egyrésztől az ember szeretet követelményeinek szem előtt tartása mellett is, — önök nem pusztán a bűnös iránt felkeltett részvét és szánalom, — de másrésztől a szükséges szigor mellett is, nem a kegyetlenség és a megtorlás vágya, hanem mindenkor az igazság eszménye által fognak vezetetni; azonban nem fogják szem elől téveszteni soha, hogy az önök feladatát nem csak az ártatlanul vádoltak megvédése, — mert hiszen ártatlanok csak a legtrikább esetben: a nyomozásra, a vizsgálatra a vád emelése és a vád alá helyezésre hivatott faktorok mindegyikének ténybeli és jogi tévedése vagy félrevezetése folytán kerülhetnek az önök ítélőszéke elé, — hanem és főként a bűnösnek bűnös és helyesen alkalmazott szigorral való sújtása képezi.

Vértezza fel önöket a gondviselés az igazságszeretet, bölcsesség, bátorság és erő pajzsával.

Aldás, bizalom és tisztelet kísérik működésüket!

Végül még Vargay Ferenc, a vádolt védője mondta a következő remek beszédet.

Tekintetes kir. Törvényszék!

Igen tisztelt Esküdt Uraim!

Midőn bűnvádi eljárásunkban létesített esküdtzéki intézménynek itt ezen kir. trvszékénél hogy úgy mondjam felavatásánál a véletlen nekem jutatta a védői tiszt teljesítését, ezen tiszteomból kifolyólag kötelességemnek ismerem, hogy Önöket t. esküdt uraim e helyről is üdvözöljem. Ez új intézmény. Önök bírói működése, legenyém meggyőződve, azok között is őszinte örömet keltett, kik élethivatásul az ügyvédi pályát választották maguknak, s kik ez élethivatásukból kifolyólag midőn az ítélő bíróság sorompói elé állított vádlottak védelmét teljesítik, tessék meggyőződve lenni, épen úgy mint az igazságszolgáltatás egyéb factorai, az ítélő bíróság és a közzvaló képviselői az igazság kiderítésére törekzenek.

Ha mi specialiter zombori ügyvédek s őszinte örömmel fogadjuk önöknek t. esküdt uraim az igazságszolgáltatás factorai közé lett bevonását, itt tartozunk azzal a nyilatkozattal, hogy ez nem azért van, mintha mi Önöktől több vagy nagyobb igazságot várhatnánk, mint a minőt nyertünk vagy nyerhetünk volna a kir. törvényszék előtt: mert mi, a kik már hosszabb idők óta védelmeket teljesítünk, mindig örömmel constatálhattuk hogy e kir. törvényszékénél működő minden factor az igazság s csakis az igazság kiderítésére törekedett s mindenkor min-

den elfogultság nélkül az igazság érvényesítésére igyekezett. S ha még is az esküdtzéki intézmény létesítésének mi is örülünk, ennek csakis az oka, hogy eddig nagyon is váltakozó s utóvégre is halandó egyének szolgálták a mi törvényszékünkönél az igazság kiszolgáltatásának garantiájával: ezentul maga az esküdtzéki intézmény fog erre nézve garantiát képezni. Ily körülmények között engedjék meg, hogy Önöket e helyről ismételtlen őszintén üdvözöljem.

A megnyitási ünnepségének befejezése után a tárgyalásra tért a törvényszék. Az elnökön kívül bírákként szerepeltek még:

Dr. Kovácsics Cézár, Szedressy Ödön törvényszéki bírák. Jegyzőkönyvvezető: Csekmanek Rezső törvényszéki aljegyző.

A közzvaló: Atányi József dr. kir. ügyész képviselte. Védő Vargay Ferenc zombori ügyvéd volt. A vádlott: Ráczits Dusán zombori lakos. A vád tárgya: a büntető törvénykönyv 422. §-ába ütköző gyújtogatás büntetése és a büntető törvénykönyv a 333. és 334. §-ába ütköző lopás vétsége.

Az elnök elrendelte a vádolt elővezetését és a esküdt bíróság megalakítását. Az esküdtek neveinek kisorsolásánál úgy a vád mint a védelem olda a visszavetés jogával. Az összes beidézett esküdtek megjelentek. Az esküdt bíróság a fövetkező esküdtékből alakult meg: Bichler Vilmos, Vécsey Károly, Stebler János, Vámosi Samu, Veszeloovszky Péter, Gráf Nikáz, Klanszky Nándor, Györfly Géza, Zákó Milán, Dr. Cvetkovics Péter, Fembach Antal, Tomasits Antal.

A bizonyítási eljárás megkezdte, az az egész délelőtt folyamán, s d. u. 3 — 1/2-ig tartott. Ekkor a kir. ügyész jól átgondolva és szép szószóki előadásban terjesztette elő vádbeszédét, melyben a vég-tárgyalás folyamán egybegyűjtött bizonyítékok alapján vádoltnak a szándékos gyújtogatás büntetésében való bűnösnek kimondását kérte. A védelmet teljesítő Vargay Ferenc ügyvéd rögtönözve, s pontról pontra véve a közzvaló vádbeszédét, vádolt felmentését kérte. Az esküdtzék az ügyész és védő válasza és viszonzása után visszavonult, s hosszabb tanácskozás után főnökük Zákó Milán kihirdette, hogy ők vádoltat úgy a szándékos mint a gondatlanságból elkövetett gyújtogatásban bűnösnek találják. A bíróság visszaküldte erre az esküdteteket, hogy veridiktjüket igazítsák ki, a mit megtevén, vádoltat csakis a szándékos gyújtogatás büntetésében idodották ki bűnösnek. Ez alapul a kir. tszék vádoltat 3 évi fegyházra ítélte. A tárgyalás esti 1/10 órakor ért véget.

Az első esküdtzéki tárgyalás.

Te nap volt az első esküdtzéki tárgyalás Zomborban. Egyszerű polgárok döntöttek a bűnösség kérdésében. Egyszerű polgárok mondtak ítéletet. Határozatuk alapja nem a törvény, a gyakorlat, hanem: a lelkiismeret és a józan ész volt.

Február 17-ikével nálunk is testet öltött megifjult törvénykezésünk igéje. A paragrafus kéréshetelen dogmája ledől, és helyét az ember, a szív, az érzés foglalja el.

Polgár itélkezik polgártársa felett, polgár öröködi az embertárs jogai felett. Romokban hever a sok ódsóság, előítélet, kishitűség; friss, üde levegő árad végig az országon, a mely a dohos, fojtogató szagot egyszerre megsemmisíti. Világosság, emberségesség járja át a törvénykönyvek foliánsait, a honnan azok eddig számvizve voltak.

Mert a törvény nem napokra készül, hanem évtizedekre; már pedig a társadalom erupciója folyton tart, úgy-szolván minden órában más tartalmat, alakot, színt kap; változik, halad szünet nélkül előre és a múltat összemorzsolja. Hogy tarthatna lépést ezzel az izgó mozgó, sitergő, forrongó, vágató korral, az állandóság jellegével bíró törvényezikkel? ! Bevették tehát betű közé magát a társadalmat, hogy szorosán összeforranak. Így válhatik csak a törvény uralmazónkká, becsületünk, biztonságunk, életünk letéteményesévé.

Ez történt tegnap, mikor tizenkét polgár esküvel fogadta, hogy: »kötelességünket hiven fogjuk teljesíteni, a törvényt megtartjuk. A tárgyalás egész menetét gondos figyelemmel kísérjük, a tárgyalás alatt álló ügyről határozat kimondásáig mással, mint esküdt-társaikkal nem érintkeznek és félretéve minden kedvezést, félelmet és személyes tekintet, mind a vádolt ellen, minden a mellette felhozott bizonyítékokat egyenlő gondossággal és partatlan lelkiismeretességgel mérlegetik és ebből merített meggyőződésük szerint, igazságosan és a törvény értelmében határoznak.»

Az esküdtzéki intézménynek sok az ellensége, de sokkal több lelkes híveinek a száma.

Már a régi népeknél is nyoma van az intézménynek, de a mai formája Angliában gyökerezett meg azelőtt 700 esztendővel. A nagy francia forradalom, mely ezt a vén világrészt kiforgatta sarkából, szintén atvette, hogy azután a civilizációval együtt mindenütt elhiante. Azóta ezek a magok terebélyes fába szökkenetek, melyeknek árnyékában az igazságszolgáltatás áldásosan, termékenyítően végzi munkáját.

Tehát kiáltotta a főzpöbát; tudjuk, hogy mit és mennyit ér. És mégis nálunk igen nehezen fogamzott meg. Csak lassan-lassan verte föl a fejét a plánta a kemény rög alul. Sokáig tartott, míg az esküdtek Magyarországon is elfoglalhatták a bírói széket. Gyéren hódított tért az eszme és apranként terjedt tova.

Tudjuk, hogy még ma sem teljes, mert csupán a sajjóvségek és a nagyobb bűncselekmények kerülnek az esküdtek színe elé. i.—k.

Hírek.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Guggenberger Gyulát az ó-sodóvi állami népiszkolához rendes tanítóvá nevezte ki.

* **Személyi hir.** Lovag Lemaics György, altábornagy pénteken és szombaton, nejével Zomborban időzött.

* **Ügyvéd-egyleti közgyűlés.** A Zombori ügyvéd-egylet márczius 3-ikán délután 6 órakor a Vadászkyt első emeleti kis termében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: a választmány évi jelentése és az új tisztségviselő megválasztása. A közgyűlést ha társas vacsora követi.

* **Az igazságügyminiszter a zombori igazságügyi palotáról.** Báró Vojnits főispán az összes fenn lévő bácskai

képviselőkkel deputációban volt Plósz igazságügyminiszternél, a hol előterjesztette azt, hogy a bíróságaink hivatalos helyiségei mily szűken vannak elhelyezve és az a kis kényelem a mely a törvényszékeknek megvan, az is csak bacs- megye törvényhatósága és az alispán kegyelméből és türeléséből ideig oráig állhat fenn. A miniszter a küldöttséget igen szípen fogadta és megígérte, hogy a mint pénzügyi viszonyai megengedik, gondoskodni fog bíróságaink e visszas helyzetéről, méltányolva a küldöttség panaszait.

* Főgimnáziumi hangverseny.

A zombori m. kir. állami főgimnázium tanári testülete egy intézeti ifjúsági szász-10 beszerzése céljából f. évi február hó 24-én a városi színházban hangversenyt rendez. Helyárak: Páholy 8 kor., földszinti ülőhely 2 kor. Felfűlétséket a látogatók célra köszönettel fogad és hirtőlapon nyugtázza a rendezőség. Jegyek előra válthatók Kollár József könyvkereskedésében és este a pénztárnál. A t. páholybérők jogait a rendezőség február hó 17. déli 12 óráig tartja fenn. A hangverseny kezdete esti fél 8 órakor. — A hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány. Auber Portici néma c. operájából. Előadja az ifjúsági zenekar. 2. Magyar népdalegyveleg. Előadja az ifjúsági zenekar. 3. Szegény Henrik. Kép a német irodalom 13. századából. Irta és felfoivassa Megyesi Ferenc tanár. 4. Concordantia Aschertől. Két zongorán nyolc kézre játszik Türr Aranka és Frey Ella k. a. Jürr Aladár és Weidinger. Dezső VIII. o. t. 5. Mendelsohn dalok Éneklik Trischler Gyuláné és Rácz Sománé urnők. Zongorán kíséri Tomcsányi Aladár. 6. A tót táncmester. Vig monolog Gabányi Árpádtól. Előadja Szondy István VIII. o. t. 7. Petőfi családala. Lányi Ernőtől. Előadja az ifjúsági vegyes énekklara és zenekara. 8. Petőfi a Hortobágyon. Szövege Váradi Antaltól, zenéje Kún Bélától. Szavalja Orselbacher Károly VIII. o. t. Kisérlek: hegedűn Szondy István VIII. o. t. cimbalmon Papp Gyula VIII. o. t. és zongorán Nickl Alfréd VI. o. t. 9. A vándor vasárnapja. Kreutzertől. Előadja az ifjúsági vegyesklara. 10. Induló. Előadja az ifjúsági zenekara. — A tanári testület a főgimnázium növendékeinek szüleit és hozzátartozóit minden meghívó nélkül is — meghívottaknak tekinti.

* Eljegyzés. Hartmann A. Rudolf

Berlinből eljegyezte Sachs Hermina kisasszonyt, a városunkban előnyösen ismert nyelvtanárnőt.

* **Elgázolás.** A napokban egy majdnem végzetlenség vált szerencsétlenség történt. Ugyanis a Trefort utcában a gimnázium sarkán 2 kocsi jött egymással szembe és ép az átjárónál találkoztak, ahol egy kis iskolás fiú névleg Bárczy Pistike Bárczy István p. ú. titkár fia gyanutlanul ballagott; a 12-es számú fiaker lovai megrúgták és a kocsi alá került, ebben a pillanatban a sarkon álldogáló diákok közül Kleiner István VI. oszt. tan. hirtelen odaugrott és a fiut a kocsi kerekéi alól kirántotta. Csupán csak az arczán a zeme körül szenvedett nagyobb sérülést.

† **Gyászbesz.** Vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak mélyen szomorodott szívvel tudatják, hogy szeretett nénjük, öv. Orovecz Mórné született Kórits Rozália folyó évi február hó 17-én, reggeli fél 3 órakor, életének 77-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványai folyó évi február hó 18-án délután 4 órakor fogtak a gyászhatáron (Flórián-utca 444. szám) beszenteltetni és a szent Rókus sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Lokke üdvéért az engedszelő szentmise áldozat pedig folyó évi február hó 19-én délelőtt 8 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban a Mindenhatóknak

bemutatni. Zombor, 1900. évi február hó 17-én. Aldás és béke havmainak! Öv. Bandl Jánosné szül. Stampfl Mária, özv. Bodnár Imréné szül. Stampfl Szidonia, Bizer Istvánné szül. Schandlbauer Emma, Schandlbauer Etelka, unokahuga.

* **Rossz helyre ugrott.** Az asszonyok, az asszonyok! Ki tanulja ki őket; ki képes az asszonyi szív rejtelmeibe bepillantani? A vármegye valamelyik városában lakó uri ember nemrég megházasodott. Nem volt már épen fiatal a legény, de szíve még fogékony volt a szép iránt, meg ha némiméi bizalmatlanság támadt volna benne önmaga iránt, azt elozlatta a kebelbeli jó barátja, egy még nagyon fiatal ur, a ki össze is boronálta urabátyját egy 19 éves hajadonnal. A házasság jól élték, mindig turbékoltak. A minap azonban hazajött ünnepelni az ifju barát és a fiatal házas, a ki estenként nem engedte megszokott parthiet, arra a gyanura ébredt, hogy estenden aligha nem történik valami otthon. Cselt szőtt és a megszokott idő előtt hazakökött. De esengeni kellett s a csengést figyelmessé tette az ott benn levőket. Hamarosan ugy csinálták ki a dolgot, hogy az asszonyka beereszti az öregot, a fiatal ur pedig a kapu becsukása után kigurk az ablakon. De eszegetés után a férj visszasompolgott a világos ablak alá, a szerelmes ifju pedig, a mint a kules csörgést hallotta, a nagy drukkban kigurkott az utcára és — egyenesen a férj öleli karjaiba pottyant. Szerencsére a pufogásra megjött a rendőri intervenczió, mert ki tudja még, mi nem történetelt volna!

* **A szerelmes tamburás.** Takács János szabadkai tamburás-primás szíve szerelmre gyulladt egy kétesbíri nő iránt. Tegnap délután a zimonyi után öngyilkosságot akart elkövetni zsebkésével szíven szurva magát de a bordáknak megakadt a kés. Az előhívott mentők bekötötték a sebet és a szerelmes tamburást a közorházba vitték.

* **Tűzveszedelem Gomboson.** Folyó hó 5-én este fél 10 órakor a kisvárosban ismeretlen módon tűz ütött ki és egy fél óra alatt 4 sűrűn épült nádas ház és melléképület égett le. A kigyulladt házban 2 hó (amazok egyikében egy malac) is bent égett, a gazda meg életveszélyesen megsebesült. Az égették mind földhöz tapadt szegények s a mijük volt, az is a padláson égett.

* **Uj orvos.** Turia község képviselőtestülete dr. Balaton Gyula főbíró elnöklete alatt dr. Gilzer Benedeket közs. orvossá választotta. Az új orvos már elfoglalta állását.

* **A Hegyes-palánkai vicinális jövedelme.** A "Vasuti és Közlekedési Közlöny" f. hó 7-én megjelent számából vesszük át a következő adatokat: A "Hegyes-feketehegy — palánkai h. é. vasut" hossza 55,6 km. — Szállított személy száma havonként átlag 6700, — teheráru 1500 tonna. Bevételzett ezért havonként átlag 2600 frt a személy- és podgyász után — 2400 frt a teherárak után. Az előző évhez képest a mi vasutunk jövedelme az 1899. évben kilométerenként 9,8%-kal emelkedett. Az 1899. év elejétől november hó végéig vasutunk szállított 70,500 és 13,900 tonna teheráru. Bevételzett pedig a személy- és podgyász után 27,700 frtot, a teherárak után 21,800 frtot, összesen 49,500 frtot, vagyis átlag kilométerenként 890 frtot. Az előző évi eredményhez képest ez a jövedelem kilométerenként 6,2% os emelkedést mutat. Ez az eredmény mindenesetre igen szép olyan vonat közlekedés mellett, mint aminő most van. Hátha még megfelelő összeköttetés állítanának helyre mindegyik budapesti vonathoz! Reméljük, hogy a tavaszi új menetrend a helyi

érdeknek megfelelőben fog összeállítani.

* **Meghívó.** A palánkai polgári casinó saját termeiben (Duna szálloda) f. év február 18-án zártkörű táncvizsgalmat rendez, melyre t. u. becses családijavai tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj személyenként 80 fill. Csalájdíj 2 kor. Kezdeté esti 8 órakor.

* **Meghívó.** A pinézzei olvasókör f. hó 15-én a casinó helyiségeiben saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendezett, a mely minden tekintetben sikerült.

* **Német-Palánkán** f. hó 8-án a Polgári Casinó tagjaiból — Kristofek József, a casinó igazgatója kezdeményezésére — új dalárda alakult élnék pártolás mellett. Művezetője: Hepp Ferenc ujjpalánkai tanító.

* **A zombori „Iparoskör"** folyó hó 25-én saját helyiségében jelmezestélyt rendez melyre tagjain kívül is szívesen lát vendégeket. Belépti díj személyenként 1 korona. Csalájdíj 2 korona. Félreértések elkerülése végett meg jegyeztetik, hogy kikinek tetszésére bízik jelmezben vagy anélkül megjeleniaz álaraz, azonban minden esetre mellő zendő.

* **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorhaj, étvágyhiány, rossz emésztés, májtájdalmak, kólika verszegénység, ideges fejtájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsoakat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálato véltünk termi t. olvasóinknak, ha e kitűnő hatású gyógyszer, b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekercs, mely 6 doboz á 15 labdac 1,05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 tekercset 1,25 frtért, 2 tekercset 2,30 frtért, 3 tekercset 3,35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszer-tára, Bécs, I. Singer-Strasse 15.

* Lapunk könyvnyomdájában tanoncz felvétetik

* **A hol a vevők jubilálnak.** Mult évben ünnepelte meg Mauthner Ödön, csász. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fenállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magjegyvezéklőben, mely a gazdaközönségnek egyszerűs-mint szakavatott utmutatóul is szolgál, — látható, hogy vevőinek nagy része mint a naponta százanként beérkező elismerő és dicsérő levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor amerikai here és más alarendelt minőségű magokkal ársztják el a magyar gazdákat. Különben is általánosan ismert, hogy Mauthner Ödön az egyedüli czég, melyhez föltétlen bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalmak, élen a népszerű József főherczeg Ó fenségével, 20—25 év óta állandóan Mauthnernél fedezik magzükségletüket. De nem csak a nagy uradalmak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy és kis gazdáiinak, kertészkedőinek zöme is Mauthner világhírű üzletének állandó vevője.

* **Uj községi aljegyző.** Prigl-Szent-Iván községében az irtésedben volt aljegyzői állásra Kolling Márton okleveles községi jegyző egyhangulag megválasztatott.

* **Meghívó.** Az „ujverbászi mükedvelő társulat" f. é. február hó 24-én (szombaton) a Kaszinó helyiségeiben Bohócsetélyt rendez, melyre t. Uraságod és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: Személyjegy 2 korona, csalájdíj 5 korona. Kezdeté pontban 1/8 órakor. Műsor I. Kardal. Előadja a

műkedvelők dalosköre. 2. Vig monolog. Előadja Lackner Emilia úrhölgy. 3. Humoros jelenetek. Előadja Pechan József. 4. Box és Cox. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Bouncerné asszony, Lackner Emilia úrhölgy. Box, Ott Ferencz. Cox, Kramer Márton. 5. Bauer und Fotograf. Humoristisches Duett, vorgetragen von Konrath Frigyes und Gehl János. 6. Vig monolog. Előadja Dr. Munk Adolf. 3. Kik und Kok Musikalische Clowns Pechan J. Schreiber F. 8. „Mein erstes Rendezvous“, Humoristisches Potpourri, vorgetragen von „műkedvelők dalosköre.“ Előadás után táncz.

* **Ki lesz az újvidéki főispán?** Az Újvidéki Hírlap legutóbbi számában ezeket írja erről a kérdésről: Hogy főispán változás lesz, az bizonyos. Erre nézve hozott híreinket illetékes helyről sem záfolták meg, de sőt nyilvánosan meg is erősítették. De hiszen maga az a körülmeny, hogy dr. Flatt Viktor már több közgyűlés elnökségét nem is vezeti, jól lehet ugyanezen időkben a városban időzik — nyilvánvalóvá teszi, hogy ő ma már csupán ellátja a főispáni teendőket. Hogy miért kéri az új kinevezés? Több kombináció forog. Egyik versió szerint azért, mert Széll Kálmán nem akarja megkötni a főispán helygymiszter kezét, s csak majd az új helygymiszter fogná az újvidéki főispánt kinevezni. A második versió az, hogy nem talált alkalmas egyéniségre, aki az újvidéki főispánságot ellátná. Annak idején erősen portáltak a hírt, hogy Latinovits Pál országgyűlési képviselő lenne kinevezve, de — mennyi alapja volt, vagy nem volt e hírek — tudjuk, hogy ő e megbízást nem vállalná el. Most e kérdésben fordulat állott be. Jó forrásból állíthatjuk, hogy a kormány ma már komolyan foglalkozik az újvidéki főispánságnak minél rövidebb idő alatt való betöltésével. Sőt ugy lehetne mondani, hogy már a személy tekintetében is majdnem hogy meg van a megállapodás. Ezen hírforrás szerint az új főispán báró Radosovich Lajos székely nagybirtokos, volt es. és kir. huszárszázados lenne. Amennyiben báró Radosovich az újvidéki főispáni állást elfogadná, úgy még e hó végével megtörténne kinevezetése.

* **A külai Dosztig-ünnepély.** A Dosztig-ünnepélyt rendező bizottság mult vasárnap délelőtti tartotta meg első tanácskozását, amelyen részt vettek: Dr. Széchényi Tamás, Mezey Zsigmond, Dr. Hoffmann Károly, Lederer Gusztáv, Dr. Récsesi Ede, Szakács Sándor, Potzta Ferencz és Csajági Bernát. A bizottság mindenfelől az ünnepély idejére nézve Dr. Széchényi Tamás előterjesztése alapján abban állapodott meg, hogy az márczius 3-án este és 4-én tartásának meg, mert ekkor tölti be a kitüntetett férfiú közszolgálatának 50-ik évét. Eszerint márczius 3-án, ami szombatra esik, este nagy fáklyásmenet és szerezade rendezeték úgy a kitüntetett jegyző, mint az itt időző alispán tiszteletére. A fáklyás menet először az alispán szállása: Dr. Széchényi Tamás főszolgabíró lakása elé fog vonulni, ahol először a „Kulai Dalárda“ fog egy dal élénkelni azután az alispánhoz üdvözlő beszéd fog tartatni és végül a „Kulai Iparos Dalárda“ fog énekelni. — Innen a menet Dosztig József lakása elé fog vonulni, ahol először az „Iparos Dalárda“ fog énekelni, azután üdvözlő beszéd fog tartatni és végül a „Kulai Dalárda“ fog énekelni. Ezzel az esti ünnepély véget ér. Másnap délelőtti fél 11 órakor Dr. Széchényi Tamás főszolgabíró elnöksége mellett a községi képviselőtestület díszülést fog tartani, amelyre a községi képviselőkön kívül még a hatóságok, egyesületek, testületek és hitközségek fejei, valamint a járási jegyzői kar és a megyei jegyzői egyület is hivatalosak lesznek és ezen ülés-

sen fogja az alispán a kitüntetett mellőre feltűzni az érdemkeresztet. Gyűlés után, tehát körülbelül fél 12 óráról 1-ig az üdvözlő küldötségek tisztelgése következik a kitüntetettől. Ezen tisztelgések sorrendjét a legközelebbi összejövetele alkalmával fogja megállapítani a bizottság. Délután egy órakor a kaszinó helyiségeiben nagy bankett lesz, melyre nézve általánosságban elhatározta a bizottság, hogy egy teríték ár 20 koronánál drágább nem lehet és arra nemcsak a helybeli lakósságot, hanem a kitüntetettnek minden ismerősét közlőrl- és távolról megfognák hívni. A meghívandók névjegyzékét szintén a legközelebbi tanácskozányán fogja ő szeallítani a bizottság, a végleges programot pedig falragaszok útján fogja a község tudomására adni. Amint e készülődésekből kitűnik, itt egy igazán lélekelém, nagyszabású ünnepélyben lesz alkalmunk gyönyörködhetni és már ebből kitűnik, hogy a kitüntetési talán soha érdemesebb férfiut nem ért, mint jelen esetben.

Színház.

(Az utolsó hét.)

Kétszer láttuk bucsuzásul még a **Babát** s valóban mindkétszer élvezetes estéje volt közönségünknek. Bár a szereposztás helyesebb lett volna ha Lónyai Piroska játszotta volna Lancelot szerepét s Pálffy a Lónyaiét, de a darab így is igen élvezetes előadásokban került színre. A szereplők jók voltak. Pálffy és Lónyai, Deák és Percezel valamint Bezkói sikerült alakításokat mutattak.

Másodszor adatott e héten még Deákné jutalomjátékául az **Aranykakas** bohózat, mely e szezon repertoírjának legjobb darabja, s melyben Vadász bebizonyította, hogy tehetséges, ügyes, és jó színész. Különbben az idén hasonló darab nem is ment, mely oly folytonos derültségben tartotta volna a házat. Gyárfás (Tóni) és Lónyai Piroska (a legadósné) nagy tetszést arattak, Murányi Juliska is igen jól játszott.

Láttunk e héten még valamit. Az **Esztért**. Bizony sem a darab, sem az előadás nem érdemelte a szépen telt házat. Lorándy előre hirdetett Kol-nidréje nagyon, de nagyon gyenge volt. A második felvonásbeli csirke-bohóatsoknak sem láttuk semmi értelmét. Jól mondta egy habiten hogy valósággal „csirkefogó“ darabot láttunk. Még Murányi ügyes játékának hatását is lerontotta a közbe-kiabáló csirke-hangverseny.

Deák Péter is adott magának jutalomjátékot. A **Mikádót** juthatta magának, mintha nem volna minden előadás az ő jutalomjátéka! Kupleit számtalanszor megiméltették.

Végül rá kell térnem a hét szenzációjára, Szalay Frigyes collegánk két vigjátékára. **Csak hidegvér** az egyiknek czime, — a **Másvilágon** a másiké. Telt ház tapsolt a helyi szerzőnek, ki a tapsokat meg is érdemelte. A közönség sokat várt az előadástól, — és többet kapott, mint a mennyit várt. A két darab egyformán jó. Az elsőnek ugyan kissé hosszú dialógjai vannak, de a végkifejlet annál jobb, a másíknál inkább a komikus alakokra van suly fektetve, s például a kadet szerepében kitűnő alakot rajzolt a szerző. Az alapeszme naivságát pótolja

a szép, gondos kidolgozás, a cselekmény nem elég fordulatos és frappás, de a komikus helyzetek ügyes kidolgozása elismerést érdemel. A szereplők Palágyi, Gyárfás, Székely, Sándori, Vadász hozzájárultak az est sikeréhez, különös dícséretet érdemel Dulics Mariska, mindkét darabban vitt szerepeinek remek kidolgozásáért, Palágyi, ki a kis kadet szerepében remek volt és Koronkai, aki nagyon ügyes segédszínésznek mutatta most is magát. Meg kell említeni az első darab színterét, mert a Csak hideg vér cz. darabhoz a zombori Arucsarnok rendezte be a színpadot, oly remek dekorációkkal s butorokkal, melyek nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez. Gratulálunk a szerzőnek s reméljük, hogy találkozzunk még vele színpadunkon.

Utolsó előadásul Palágyi jutalomjátéka a **Becstelenek** került színre elég jó előadásban.

Ezzel jó pár hónapra elbucsuztunk a színtársulattól és Deák-éktől. A jövő színi évadig tehát én is levettem a kritikusi tollat. Au revoir! **Krokodil.**

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1899. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Sabadka felől:	Szabadkára:
6 óra 45 percz reg.	6 óra 46 percz reg
3 „ 34 „ délután	11 „ 54 „ délben
8 óra 34 percz este	8 „ 35 „ este
Gombos felől:	Gombosra:
6 óra 39 percz reg.	6 óra 55 percz reg.
11 „ 47 „ délben	3 „ 41 „ délután
8 „ 25 „ este	8 „ 41 „ este.
Baja felől:	Bajára:
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz reg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Újvidék felől:	Újvidékre:
6 óra 30 percz reg.	2 óra 55 percz reg.
11 „ 30 „ délelőtt	7 „ — „
7 „ 17 „ este	3 „ 51 „ délután

Felölös szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly**

Beküldve. *)

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Fencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben (Alsó-Ausztria), az antirheumatikus és antiarthritikus (közvény és csuk-ellenes) vértisztító tea feltalálójának.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, teszem azt először azért, hogy Wilhelm neunkircheni gyógyszerész urnak kifejezem legmélyebb köszönetemet ezen jó szolgálatokért, a melyeket az ő vértisztító teája kinzó csuzos bántalmaimban náam eszközölt; másodszor azért, hogy másokat akik szintén ezen gyötrelmes bújban szenvednek, e kitünő hatású teára figyelmes legyenek. Nem vagyok abban a helyzetben, hogy a gyötő fájdalmakat, melyek 3 éven keresztül minden időváltozás alkalmával tagjaimban jelentkeztek, kellőképen ecsetelhetném, s a melyektől semmiféle gyógyszer, sem a koffein-erő dik használat (Bécs mellett Basdenben) meg nem szabadítottak. Álmatlanul forgolódtam ágyamban egész éjszakákon át, étvágyam elenyészett, szemem világa elhomályosodott s minden testi eróm színtomatás megfosztkozott. A most említett tea meggyógyít használat után azonban fájdalomaim végkép megszűnnek, egész testi állapotom pedig most, hihetetlenül izbfarfordult. Meg vagyok győződve, hogy a ki hasonló betegséggel szenved, s bizalmát e teába fekteti, annak feltalálóját Wilhelm Fencz urat úgygy fogja látni mint én. — Kiváló tisztelettel

Butsheim-Streltfeld grófnó,

alezredesné.
Kapható minden gyógyszerárban.

**Legjobb
szájvíz.**
A legújabb
Opoljar udv. tanár
Schnitzler, Kainzbauer
árak és mások 50 év óta
állanak, kétségkívül
dr. Popp J. G. bécsi
és kir. udvari fogorvos.

Anatherin.
minden orvosi
szájvíz 1 frt 40. 1 frt és 50 kros
üvegben. Bámulsé hatása
minden száj- és foghaj, fog-
fájás, rossz lehellet, ingo fogak
ellen, megerősíti a foghúst
megtartja a fogak és legnagy-
sabb korig és a rágószervet
megvédi a roth. s. t. b. adástól.
Fogpor 63 kr. Anatherin-fog-
puzta üvegelemben 70 kr.
csomagban 35 krajcár, fog-
plomba 1 forint, illatos odvny-
szappan bőrtisztalónal ellen
30 krajcár kapható minden gyó-
gyszertárban, drogeriában,
és illatszere-üzletben. Védő-
csak oly palackban,
mint a milyen az oldal
látható, két címkével
francia nyelven és né-
mettel aranyonvas-
ban ellátott palack.

**Szabadalmazott
sodronyüveg**

a legjobb anyag felső világosságoknak padok
gyárlablakok különféle vastagságokban; terje-
delmük 175 mtr. Különös előnyei: A
lehető legnagyobb töredékeny biztosság, ke-
resztülütés és verés ellen, a kellemetlen sod-
rony rostélyok mellözése tűzbiztosság a leg-
nagyobb mértékben, tömött maradása eset-
leges törésnél, minthogy a sodronybetetés az
üveget erősen összetartja, a világosságnak
könnyű áthatossága ezelőtt sohasem ismert
világosság elérés. Sok állami- és magánépü-
leteknél a legnagyobb megelégedéssel hasz-
nálatban. Számítalan bizonyítvány, prospectus
és minták rendelkezésre. **Öntött üveg-pad-
lőlemezek felsővilágosságnak** alag-
utak, földalatti járdák vasutaknál megvilá-
gításra, erős anyagokban sima vagy mintázott,
fehér, félféhr (körülbelül 30%-al olcsóbb
mint rendes nyers öntött üveg) és színes
sodrony-betetéssel vagy nélküle.

Üveg-fedőcserep és üveg-fodorcserep
különféle alak és nagyságban
**Aktien-Gesellschaft für Glasin-
dustrie vorm. Friedr. Siemens**
Neussatl bei Eibogen (Böhmen.)
Más gyártmányok mindenféle üveg,
üvegzárók, táblaüveg, (belga és német.) üveg-
öntés és mintauveg; szabadalmazott üveg-
betűk.)

ad. 1036 sz.
polg. 1900.

Hirdetmény.

Melylyel közhírré teszem, hogy
Krevenka János és társainak Fried-
mann Miklós B. Bresztovác község
bírája és társai ellen B. Bresztovác
község határának tagosítása iránt to-
lyamatba tett ügyben a zombori kir. tör-
vényszék mint urbéri bíróság 1036/1900
szám a. kell végzésével az elő-
nyomozás és a volt urberes birtokok
jelenlegi tulajdonosainak megszavazta-
tása végett kiküldetvén a végből határ-
napul 1900. évi márczius 2. napjá-
nak d. e. 9 óráját B. Bresztovácson
a község házára kültiztem.

Ertesitem egyben érdekelteket, hogy
szavazásra jogosítottak névjegyzéke a
szavazás napját megelőzőleg nyolcz
napon át a szokott hivatalos órák alatt
B. Bresztovácson a község házában az
érdekeltek által való megtekinthetésre
nyitva tartatik, hogy az ellen észre-
vételeiket vagy kifogásaikat fenti ha-
tárnapon a szavazás megkezdése előtt

a bírói kiküldötténnél szóval vagy írásban
előadhatják.

Ertesitem meg érdekelteket, hogy sza-
vazni személyesen vagy e célra, különö-
sen meghatalmazott által és pedig közjegy
zöleg hitelesített meghatalmazás alapján
lehet, továbbá hogy a gyámság vagy
gondokság alatt álló érdekeltek helyett
a gyámok s illetve gondnokok, avagy az
illetékes árvaszék által kirendelt ügy-
gondnokok szavazhatnak s végül hogy
a meg nem jelenők, vagy a szava-
zástól egyébként tartózkodók a tago-
sítást kívánókhöz csatlakozottaknak
fognak tekintetni.

Zombor, 1900. február 12-én
A kir. törvényszéknél.

Szondy Mátyás.
kir. tszéki. bíró mint kiküldött.

Zomborban a vasuti állomás mellett
és a kálvária mellett fekvő

2 Gallé-fele szőlő

azonnal eladó. Ertesítést ad **Dr.
GAAL ISTVAN** ügyvéd Zom-
borban.

Posztó széjtelküldés csak magánosoknak.

Egy vég 3.10 m. hosszú, elegendő 1 férfi öltözetre csak könnyibe kerül.	2 frt 80 krajcár jó, 3 » 10 » jó, 4 » 80 » jó, 7 » 50 » finom, 8 » 70 » finom, 10 » 50 » igen f., 12 » 40 » angol, 12 » 95 » kang.	valódi gyapjú- szövetből.
---	---	---------------------------------

Egy vég fekete szalonöltönyhöz 10 frt.
Felöltözövek meletje 3 frt 25 krajcár. London gyönyörű
színekben, egy vég 6 frt, 1 vég 9 frt 95 kr. Peruvienne és Dussing,
állami, vasuti hivatalnál ruhazárók és bírói társzövetők, leg-
finomabb kamargonok és shevittok, valamint egyenruhák-posztókat,
penzgyőrség és esendőrség számára más, gyári áron küld a szalon-
ságaról ismert.

postagyári
Kiesel Amhof, Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. — Mintahú szállítás.
Figyelemztetés: A 1. község különösen figyelemztetik,
hogy a posztók ára, ha követeltetni hozatik, sokkal olcsóbb,
mintha azokkal közvetlen útján vásárolják. A Kiesel Amhof brünni
égg az ócskvas szöveteket valósggall gyári áron küldi s engedélyt
nem számít hozzá.

Cocolat

SUCHARD

Cacao

Mindenhol kapható.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATÉLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVARA RENDEZETT

WAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK

100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTEKŰ NYEREMÉNYEK, MELYER
20%
LENYOMÁSÁVAL KÉSZPENZBEN KIFIZETTETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

D'WAGNER ÉS TÁRSAJ
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG

BUDAPEST
DE TINDY-UTCA 3
(a Székhely melletti
"Bogyóll.")

§ ZIKVIZGYÁRAK és
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.

§ SÖR ÉS BORKIMÉRO
KÉSZÜLEKEK.

§ FEMONTÓ
ELEKTRO-GALVANIKUS
FEMLEMEZELÉSI
INTÉZET.

FOLYÉKONY SZENSZAK
NEVES ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTESEN

99% en és más tisztított

Csak figyelni véle-
gygye.

**Mariaczei
gyomorcesep**

rendkívül jótékony hatás
gyomorbetegségeknekél,
nélkülözhetetlen reg elismert hazi
és népszerű

étvágytalanságnál, gyomorbetegségnél, kelle-
mellen lehelet, föltuvodás, savanyu fölbőftés
nés, hasmenés, gyomorégés, tulsok nyálka-
képződés, sárgaság, hányinger és hányást gyo-
mogóros, haskeményedés és dugulásnál.

Ez ugy főfájás, a gyomor megterhelék
étel- és italnál, gilisza maj és légi bajokná-
rendkívül jó kipróbált gyógyhatásu szer. Főnt
nevezett betegségeknekél e **Mariaczei gyo-
morceseppek** évek folyamán a legjobbna-
bizonyult, mit sok száz elismervény bizonyít.
Egy üveg használati utasítással együtt 40 kr.
készeres üveg 70 kr. Főlerakat.

Carl Brady, gyógyszerész zum
König von Ungarn
Bécs, I. Fleischmarkt 1.
Kapható minden gyógyszerárban.
Főelárúsító hely :
TÖRÖK JÓZSEF,
gyógyszertára Budapest VI. Király-utca
12. sz. a.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Fás ojtványok, Riparja, portálisz, olasz
rizling (mészes) fehér, fekete és kék 75 fo-
rint ezre.
Megrendelésnél kérekít 25% -át az összeg-
nek beküldeni.
Jó minőségükért kezeskedem.
Tallosy József,
sakképzett oinczellér
Bács-Doroszlón.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Egy igen előkelő, népszerű szakmát ter-
jesztő biztosító intézet
fő-ügynököt
keres, kedvező feltételek mellett. Szives aján-
latok csak tényleg szerző képes erők részé-
ről „151 postafiók, Budapest“ címre
kéretnek.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX 20% engedményt kap mindenki, XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

GUMMI

hálhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és
könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tucatonként eredeti párisi minősége
ben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 1.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerie' tucatzja frt 3.—
4.— és frt 1.—.
Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.10, dr. Carlet-fél
frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszer is használhatók.
Hülgly szívacsok, valódi párisi, tucatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 1.— és frt 6.—.
Diana ör havi kötő nőknek, legjobb a világon, drbja frt 2.50.
Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.
Megrendeléseket pontosan és diszkrétén eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előlegei beküldése után.
J. REIF,
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higieniai specialista úveg.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX ki e hirdetésre hivatkozik! XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Elsőrendű
hazai gyártmány

Mégis csak legjobb
a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé

és

Cacao.

Igen sok külföldi francia angol és német szer
van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére esőbántal-
mak és folyások ellen.
Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosila
javasolva van, a
legzeleszerűbb és legjobb a
Santal-Egger
alkalmazásra, mely a legjobb minőségű keletin
dian Santal-olajból készült és az orvos urak álta
rendelteik.
üveg ára 1 frt 50 kr.: postán bérmentve, a pénz-
előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20
kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.
Gyógyszertár a Nádorhoz Budapest, VI.
Váci körút 17.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házászer ellentállt az idő
megpróálásának, mert már több mint 30
év óta megbízható, fájdalomállapító be-
dörzsöléséeként alkalmazatik közvenyénél,
csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknel
és az orvosok által bedörzsölésére is
mindig gyakrabban rendelotik. A valódi
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-
Liniment, elnevezés alatt, nem titkos szer,
hanom igazi népszerű házászer, melynek
egy háztartásba sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban
majdnen minden gyógyszerárban készlet-
ben van; 16 raktár: Török József gyogy-
szeresznél Budapeston. Bevásárlás alkalmá-
val igen óvatossak legyünk, mert több kiseb-
bértékü utánzat van forgalomban.
KI nem akar megkárosodni, az
minden egyes üveget „Horgony-
védjegy és Richter-czövegjegyés nél-
kül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
es. és kir. udvari szállitók.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KLYTHIA A BŐR
APOLÁSÁRA

Az arezbőr szépi-
tése és finomítása. **RIZSPOR**

Legelegánsabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, ró-
zsaszín vagy sárga.
Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. es. kir.
tanár által Bécsben.
Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz
mellékelve.

Taussig Gottlieb
es. és kir. udvari toillete-szappan és illatszergyár.
Bécs I., Wollzeile 3. sz.

Egy doboz ára 1 frt 20
kr. elküldés utánvét vagy Kapható: a legtöbb illatszert- droguin- és gyógyszerárak-
az összeg előleges beküldése után. ban valamint Zomborban: Weidinger S. és Zs. ke-
reskedő czégnél.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zombori keresk. és iparbank.

Vagyon.

Mérleg 1899. évi december hó 31-én.

1	Pénztárkészlet		54306 67	1	Teljesen befiz. részvénytőke		150000
2	Váltó-tárca: bankváltó 3 aláírással	739468	74	2	Tartalék alap	44200	—
	hitelegyleti és jelzálog váltó	95900	—		Dr. Pavlovits Simon elnök ur tisztelet díjáról a tartal. alap javára lemond tart. alap javadalmazása	1500	—
3	Ingatlanokra adott kölcsönök		5395			500	46200
4	Előleg: állami értékpapírokra	3089	—	3	Takarék betétek: tőkésített kamatokkal együtt	595132	82
	»karékbetétekre	517	—		takarék egyletek, hátralekös befizetések tart. alapjával együtt	4079 52	599212 34
5	A bank háza: Zomborban 49188.05 frt			4	Visszszámítolás		362345
	Le 1% 491.88 frt.	48696	17	5	Fel nem vett osztalékok		864
	zálogintézet háza 10717.02 frt			6	Bélyeg illeték 10%-os ka		2884 62
	Le 1% 107.17 frt	10609	85		mat adó		4540 20
	sztanisitsi ház 4008.74 frt			7	Átmeneti kamatok		7782 74
	Le 1% 40.09 frt	3968 65	63274 67	8	Személyhitel egylet biztosíték alapja		45742 64
6	Népbank: ezen szövöttek részvényei az 1899. évi nyereséggel együtt		31426 78	9	Tartozás 3 hitelezőnek		121967 9296
7	Személy hitelegylet: a bank követelése		24280 29		Tiszta nyereség		
8	Értékpapírok: állami és értékpapírok	36794	12				
	Ebből a zombori export gőzmalom részv. trság 20000 fityni részvényeiből 5% leírásba hozatik	1000	—				
9	Zálog intézet osztálya		65556 19				
10	Ingatlanok: árverésen vett ingatlanok		35738 56				
11	Hátralékos kamatok		4244 41				
12	Leltár 10% leírás után		4797				
13	Kölvény számla		4636 48				
14	Követelések: 24 adós követeléseiben egyetemben a banknak más intézetknél levő követeléseiben		60437 18				
			1228862 9				
			1228862 9				1228862 9

Kiadás. Nyereség- és veszteség-számla 1899. évi december hó 31-én. Bevés

1	Tisztelet díj számla: egyetemben Dr. Pavlovits Simon elnök ur tiszteletdíjával a tartalék alap javára		2500	—	1	Nyereség áthozat 1898. évről		220	—
2	Tiszti fizetések		6150	—	2	Kamatok: bankváltók kamatai	67868	86	
3	Napidíjak az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagoknak		1570	—		jelzálogi és hitelegyleti kölcsön előlegek és érték papírok kamatai	7276	17	
4	Kifizetett és tőkésített takarékbetéti kamatok		28037	89	3	Ingatlanok jövedelme	2639	19	77784 22
5	Tartalék alap javadalmazása		500	—	4	Jövedelem: a zálogintézet jövedelme			2958 89
6	10 %-os betéti kamata		2803	79	5	a »Népbanke-től jutalomdíj 1898. évre			5048 77
7	10 %-os leírás: butorok, könyvek és nyomtatványok értékéből	533	36		6	Házbér: a társulati ház után			877 76
	1 %-os leírás: a társulati házból	639	14		7	Különböző illetékek: késedelmi kamatok átírási lehetékek és megbizási díjak			2800
	5 %-os leírás: 100 drb zombori export gőzmalom r. társ. 20000 frt értékű részvényeiből	1000	—						925 98
8	Kereseti és városi pótdó		2172	17					9061
9	Visszszámítolási kamat		3531	56					
10	A bank üzleti költsége		2595	243					
11	Az ügynökségek költségei		4806	68					
12	Házbér		2500	55					
	Tiszta nyereség		800	—					
			81325	7					
			9290	55					
			90615	62					
			90615	62					9061

ZOMBOR, 1899. december 31-én.

Thim Jozsef s. k.,
titkár.Dr. Pavlovits Simon s. k.,
elnök.Dr. Zákó István s. k.,
alelnök.A könyvelőségért:
Brankovits István s.

Az igazgatóság részéről:

Bárány Zsiga s. k., Dr. Krónits István s. k. Jezdimirovits Lyubomir s. k., Zimmermann Gyula s. k., Huber Antal s. k., Müller Vilmos Gergurov Dániel s. k., Nikolits István s. k., Dr. Bikár Nenád s. k., Theodorovits N. István s. k., Ugyr Mihály s. k.,

Ezen mérleg, veszteség és nyereség számlát az alulírott felügyelő-tanács a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében átvizsgálva a fő- és segédkönyvekkel összehasonlította, helyesnek találta és az igazgatóság által ajánlott nyereség felosztásba beleegyezett

A zombori kereskedelmi és iparbank felügyelő tanácsa.

ZOMBORBAN, 1900. évi február hó 10-én.

Karakásevits Milivoj s. k.

Bugarszky Miklós s. k.

Bikár Péter s. k.

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájában, Zomborban.